

Oponentský posudok na inauguračný spis doc. Miriam Laclavíkovej (Matúš Nemeč)

Prof. JUDr. Matúš Nemeč, PhD.

Univerzita Komenského v Bratislave

Právnická fakulta

Katedra rímskeho práva, kánonického a cirkevného práva

Tel: +421-2-90129308

e-mail: matus.nemec@flaw.uniba.sk

Oponentský posudok na inauguračný spis v inauguračnom konaní

doc. JUDr. Miriam Laclavíkovej, PhD.

Pani docentka Miriam Laclavíková je absolventkou Právnickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave. Na tejto fakulte pôsobí nepretržite od jej založenia a ako je zrejmé zo životopisu inaugurantky, nikdy nepôsobila v inom zamestnaní. Tento fakt veľmi oceňujem, keďže práca na dvoch, či troch univerzitách nebola v nedávnej minulosti zriedkavá. Isté je, že vernosť jednému pracovisku počas doby dlhšej než 20 rokov, je chvályhodná. Postupnosť a tempo kvalifikačného rastu inaugurantky preukazuje serióznosť a uprednostňovanie kvality pred rýchlo dosiahnutou kvantitou, ktorá vedeckej kvalite vysokoškolského učiteľa je skôr na škodu než na prospech.

Pani docentku Laclavíkovú som mal možnosť spoznať ako kolegyňu na Právnickej fakulte Trnavskej univerzity v Trnave. Myslím si, že v pedagogickej práci sa usiluje sprostredkovať študentom poznatky tak, aby pochopili význam a zmysel poznania právnych dejín a dokázali využívať svoje poznatky aj pri tzv. rýdzo pozitívno-právnom povolání. Ťažké je nielen ovládať právne dejiny, ale ich aj vyučovať a vedecky v tomto odbore pôsobiť. Pani docentka patrí podľa môjho názoru medzi tých učiteľov, ktorí nehľadajú priazeň a obdiv študentov, ale vedú študentov k samostatnosti, disciplíne a zodpovednosti pri štúdiu. Pri výučbe právnych dejín tak ako každý iný vysokoškolský učiteľ v tejto oblasti sprostredkúva študentom okrem bohatej matérie z oblasti právnej histórie aj nadčasové právne ale často aj mimoprávne princípy, ktoré (ako verím) nestrácajú svoju silu a význam v žiadnej dobe.

Vo vedeckej práci sa pani docentka Laclavíková zameriava na viaceré otázky. V monografických prácach sa venovala najmä historickému vývoju sociálnej starostlivosti a právnickému vzdelávaniu na Trnavskej univerzite. Jej ďalšie monografické výstupy sa týkajú rozmanitých otázok právnej histórie na území Slovenska – napríklad problematiky

Oponentský posudok na inauguračný spis doc. Miriam Laclavíkovej (Matúš Nemeč)

prameňov práva na území Slovenska (osobitne uplatňovanie právnej obyčaje), manželskoprávných majetkových vzťahov a otázok recepcie právnych inštitútov a unifikácie práva v 1. Československej republike. Šírka vedeckého záujmu inaugurantky, popritom však vyprofilovaný záujem o určité historickoprávne problémy preukazuje serióznou vedeckú erudíciu a prehľad. Výsledky svojej vedeckovýskumnej práce zúročila prostredníctvom veľkého množstva grantových, resp. projektových úloh (VEGA, KEGA, APVV), v ktorých bola na čele riešiteľského kolektívu, resp. zástupkyňou alebo členkou. V zozname projektov nachádzame aj účasť na riešení rozsiahleho projektu z fondov Európskej únie v rámci operačného programu „Vzdelávanie“ pod názvom „Inovatívne formy vzdelávania v transformujúcom sa univerzitnom vzdelávaní“. V súčasnosti (marec 2021) sa podieľa ako členka riešiteľského kolektívu na riešení dvoch vedeckých projektov APVV, zameraných na oblasť súkromného aj verejného práva. Osobitne vyzdvihujem, že sa projektovej činnosti venuje v podstate nepretržite od roku 2003.

Inaugurantka absolvovala viaceré prednáškovo-študijné pobyty na zahraničných vedeckých pracoviskách (Jagelonská univerzita v Krakove, Masarykova univerzita v Brne, Univerzita Palackého v Olomouci, Západočeská univerzita v Plzni) a prednášala s vyžiadanom prednáškou na viacerých medzinárodných konferenciách (Praha, Trnava, Plzeň, Bratislava). Ďalšou oblasťou posudzovania kvality vedeckovýskumnej práce je kategória ohlasov na publikačnú činnosť. V tejto časti vyzdvihujem to, že medzi tými, ktorí citovali práce docentky Laclavíkovej, sú nielen v podstate všetci právnici historici v Českej republike a v Slovenskej republike, ale sú medzi nimi aj právnici romanisti (P. Salák jr.), právnici teoretici (M. Káčer, D. Krošlák, R. Procházka) a tzv. právnici pozitivistí, čiže odborníci na občianske právo (Z. Nevolná, M. Števec, I. Fekete, K. Csach, R. Dobrovodský, M. Jurčová, D. Dulaková, A. Dulak), medzinárodné právo (P. Varga) a dokonca aj odborníci z oblasti kánonického práva (V. Vladár).

Docentka Laclavíková je členkou Vedeckej rady Právnickej fakulty TU v Trnave a Vedeckej rady Trnavskej univerzity v Trnave. Od mája 2020 je posudzovateľkou Slovenskej akreditačnej agentúry pre vysoké školstvo. Je členkou piatich redakčných rád právnických časopisov, z ktorých vyzdvihujem najmä to, že od roku 2017 je členkou vedeckej rady vydavateľstva Wolters Kluwer Bratislava, jeho vedeckej rady pre oblasť pracovného práva, práva sociálneho zabezpečenia a personálneho manažmentu. Je jedným zo spolugarantov študijného programu teória a dejiny štátu a práva v 3. stupni štúdia (PhD.) a takisto aj na úrovni habilitačného a vymenúvacieho konania. Spomedzi piatich

Oponentský posudok na inauguračný spis doc. Miriam Laclavíkovej (Matúš Nemec)

doktorandov, ktorých úspešne viedla ako školiteľka, sa dvaja uplatnili na mieste vysokoškolského učiteľa.

Z publikačnej činnosti, ale aj z ohlasov na ňu je zrejmé, že dlhodobo je docentka Laclavíková doma aj v zahraničí známou a rešpektovanou odborníčkou v oblasti dejín práva na území Slovenska. Svedčí o tom aj fakt, že jej diela boli publikované vo viacerých krajinách, čo platí aj o ohlasoch na jej tvorbu a a svedčí o toma aj členstvo v redakčných radách viacerých vedeckých časopisov.

Po preskúmaní jednotlivých častí inauguračného spisu ma moje hodnotenia vedecko-výskumnej, publikačnej a pedagogickej práce docentky Laclavíkovej vedú k záveru, že spĺňa pedagogické, vedecké, odborné aj etické kritériá na to, aby sa mohla stať profesorkou. Bez akýchkoľvek pochybností preto odporúčam Vedeckej rade Trnavskej univerzity, Právnickej fakulty v Trnave schváliť návrh na jej vymenovanie za profesorku v odbore „teória a dejiny štátu a práva“.

V Bratislave, 1. marca 2021

Prof. JUDr. Matúš Nemec, PhD.

REKTOR
UNIVERZITY KOMENSKÉHO
V BRATISLAVE
prof. JUDr. Marek Števec, PhD.

Oponentský posudok k inauguračnému konaniu
doc. JUDr. Miriam Laclavíkovej, PhD.

Napriek skutočnosti, že inaugurantka sa venuje inej oblasti výskumu ako ja, je neoddiskutovateľným faktom, že jej vedecká erudícia prenikla i do širších právnovedných súvislostí, čo ostatne považujem za *conditio sine qua non*. (Budúci) profesor alebo profesorka v odbore právo si má nevyhnutne nárokovať pozornosť celej akademickej, no i spoločenskej obce a praxe. To v tomto prípade splnené je, a existuje rozumný predpoklad, že tomu tak bude i naďalej – narážam na časy nedávne, kedy sa dosiahnutie profesorského titulu často (isteže nie vždy) považovalo za priepustku na ničnerobenie a „zotrúvanie na sláve“. Domnievam sa, že v osobe pani docentky máme záruku, že ešte dlhý čas bude obohacovať slovenskú, no isteže nielen slovenskú, právnu vedu.

Predložený zoznam požadovaných kritérií, a spôsob jeho vyhodnocovania zo strany inaugurantky, je síce obligatórnym, no pre zainteresovaného vari aj zbytočným formálnym ukazovateľom „profesorskej spôsobilosti“. Aby sme však urobili za dosť formálnej stránke posudzovania: pani docentka Laclavíková v plnej miere spĺňa stanovené fakultné kritériá na získanie vedecko-pedagogického titulu profesor, ba v mnohých ukazovateľoch ich výrazne prekračuje (čo tiež nebýva úplne bežným javom, pokiaľ mám možnosť to pozorovať).

V pedagogickej oblasti pôsobila či pôsobí inaugurantka vo všetkých stupňoch i metódach výučby, pravidelne školila množstvo kvalifikačných prác na rôznych stupňoch, je rovnako aktívnou školiteľkou v doktorandskom stupni štúdia. Z počutia rovnako viem, že je obľúbeným a zanietým pedagógom, pretože študent, to nie je nádoba, ktorú treba naplniť vedomosťami, ale pochodeň, ktorú treba zapáliť – a kto chce iných zapáliť, sám musí horieť. Rád konštatujem, že inaugurantka v tomto smere vykazuje vysokú mieru „horľavosti“. Profesor či profesorka má byť zanietým ambasádorom svojho odboru, no nielen svojho – má byť ambasádorom kultivovanosti, vzdelanosti, kritického myslenia a vedeckej racionality. S potešením konštatujem, že podľa všetkých dostupných informácií má pani docentka

Laclavíková všetky predpoklady na to, aby bola skutočnou ambasádorka týchto tradičných univerzitných hodnôt.

Uvedené, *mutatais mutandis*, platí aj o vedeckom pôsobení pani docentky. Jej práce sú etalónom vedeckej erudície a poctivosti. Ich početnosť a kvalita svedčia o hlbokom záujme o svoju vednú disciplínu, i o širšom spoločenskovednom základe bádania.

Pani docentka rovnako patrí k nastupujúcej generácii slovenských právnych vedcov, ktorí si uvedomujú nároky doby kladené na všetky spoločenské (idiografické) vedy, a preto pravidelne publikuje v periodikách evidovaných v renomovaných svetových vedeckých databázach, ba i v karentovaných časopisoch. Rovnako počet citácií a iných ohlasov na jej prácu svedčí o veľkom záujme a vedeckej diskusii, ktorú je spôsobilá vyvolať svojimi prácami. Ich počet, vrátane nie nevýznamného počtu SCI citácií svedčí o jej vytrvalosti a spôsobilosti vyvolať diskusiu širšiu, než len lokálnu. To všetko svedčí o vysokej erudícii, a tým i o pripravenosti pani docentky Laclavíkovej byť reprezentatívnou nositeľkou vedecko-pedagogického titulu profesorky v odbore Teória a dejiny štátu a práva.

Rád konštatujem, že pani docentka Laclavíková je vyzretou vedeckou osobnosťou, spôsobilou a zanietenou pedagogičkou s morálnymi vlastnosťami, ktorými profesorka v odbore právo disponovať má a musí.

S potešením konštatujem, že inaugurantka splnila všetky formálne, no i nepísané podmienky na to, aby sa úspešne uchádzala o titul „profesorka“. Preto s plnou zodpovednosťou

odporúčam

udelit' pani doc. JUDr. Laclavíkovej, PhD. po splnení všetkých preskripcií vedecko-pedagogický titul „profesor“ v odbore habilitačného konania a inauguračného konania Teória a dejiny štátu a práva.

V Bratislave dňa 1. februára 2021

Stanovisko oponenta

ke jmenování doc. JUDr. Miriam Laclavíkové, PhD. z Katedry dějin práva na Právnické fakultě Trnavské univerzity v Trnavě profesorkou v oboru teorie a dějiny státu a práva

---

Doc. JUDr. Miriam Laclavíkovou, PhD. jsem měl možnost z blízka pozorovat vlastně už od studentských let, kdy patřila ke skupině mladých učitelů a studentů, kteří měli blízko ke Katedře dějin státu a práva UK v Bratislavě. Když v roce 1999 studium na právnické fakultě úspěšně zakončila získáním titulu magister práv a nastoupila na Právnickou fakultu Trnavské univerzity v Trnavě, sledoval jsem její působení už jen zpozvzdálí, ale mohu říci, že soustavně. Příležitost mi k tomu dala kvalifikační řízení, na základě nichž získávala vědecko-pedagogické hodnosti a při nichž jsem asistoval; její studijní pobyty na naší fakultě, účast na vědeckých konferencích na Slovensku i v České republice a jistě ne v poslední řadě její publikace, jejichž recenzentem či čtenářem jsem se stal.

Jako recenzent jsem doporučil k vydání obsáhlou monografií M. Laclavíkové *Formovanie úpravy majetkových vzťahov medzi manželmi: (od vzniku uhorského štátu do prvej československej kodifikácie rodinného práva)* z roku 2010, dvě vydání *Dejiny štátu a práva na území Slovenska (od najstarších čias do roku 1848)* z let 2010 a 2015, napsaných společně s P. Mosným, druhý díl této učebnice z roku 2014 i její anglickou verzi (*History of state and law on the territory of Slovakia: from ancient times till 1848. 1, 2* z let 2009 a 2014) a také druhý díl obsáhlých dokumentů ke slovenským právním dějinám (*Pramene práva na území Slovenska: od najstarších čias do roku 1790-1918. 2*, Trnava: 2012), který vzešel z pera M. Laclavíkové a A. Švecové. První díl této učební pomůcky jsem v roce 2009 recenzoval v *Právnom obzore* (roč. 92, s. 200 – 202).

Obsáhlé dokumenty, vydané trnavskými kolegyněmi, považuji za velmi prospěšný pedagogický počín, proto si dovoluji krátce citovat závěr ze svého recenzního posudku druhého dílu: „... konstatuji, že druhý díl edice pramenů ke slovenským právním dějinám důstojně navazuje na první. Přináší řadu dosud jen obtížně přístupných pramenů a v ucelené a logicky uspořádané podobě – i když pochopitelně jen ve výběru a často pouze formou zlomků z jednotlivých textů – demonstruje podobu, do níž se uherské právo a právní věda propracovaly do začátku 20. století. Nechybí ani dobře připravený doprovodný materiál (Úvod, Zoznam skratiek a značek, Pramene a literatúra). 'Pramene ...' přivítají učitelé právní historie (a snad i studenti, kterým může usnadnit a zatraktivnit poznání slovenských právních dějin), určité tedy najdou uplatnění na seminářích. Věřím, že osloví i ostatní historiky, věnující se tomuto období, a širší právnickou veřejnost.“

K dokreslení pedagogických aktivit M. Laclavíkové je třeba zmínit poměrně široké portfolio předmětů, na jejichž výuce se podílí. Nosné jsou *Dejiny práva na území Slovenska I.* a *Dejiny práva na území Slovenska II.*, ale doplňují je ještě *Pramene práva na území Slovenska v historickom priereze* a pak náročné předměty metodologického charakteru: *Metodológia vedeckej (záverečnej) práce*, *Metodologické praktikum z dejín štátu a práva*, v rámci doktorandského studia pak ještě předměty *Metodológia historickoprávneho výskumu I.* a *Metodológia historickoprávneho výskumu II.*

Vědeckou erudici M. Laclavíkové pochopitelně víc než učební pomůcky demonstrují monografické práce a řešené zahraniční i domácí projekty, jejichž výsledky tyto práce zpravidla jsou. Vedle již zmíněné práce z roku 2010 připomínám studii *Formovanie pracovného práva a práva sociálneho zabezpečenia na našom území začiatkom 20. storočia*,

publikovanou v kolektivní monografii *Právněhistorická realita sociální doktríny 20. storočia* z roku 2014, kde jsme se sešli jako spoluautoři, monografii *Slovensko v Československu (1918 – 1938): pramene súkromného práva a súdna prax* z roku 2019 a tři práce vydané v tandemu s A. Švecovou *Dejiny právnického vzdelávania na Trnavskej univerzite v Trnave* z roku 2017, *Dieťa medzivojnového Slovenska: verejná sociálna starostlivosť o deti a mládež na Slovensku a jej inštitucionálna základňa* z roku 2019 a *Žena v stredovekom a novovekom Uhorsku: právne postavenie šľachtickej v oblasti dedičských a majetkových práv* z roku 2020. Všechny charakterizuje poctivý přístup a bohaté pramenné zázemí, o něž se opírají.

Úkolem oponenta zřejmě je zhodnotit i to, jak se působení kandidáta promítá do kvantitativních ukazatelů. V tom bych však jen opakoval, co je zřejmé z dokumentace a co se určitě promítne do hodnocení naší komise. Proto uvedu jen, že M. Laclavíková ve většině ukazatelů překračuje stanovené minimální standardy.

Nepřímo jsem již zmínil renomé, které si vybuodovala mezi českými právními historiky, připomenout bych však měl i její polské kontakty. Její pozici v historické a právněhistorické vědecké obci dokládají i vyžádané přednášky.

Chtěl bych tedy uzavřít, že M. Laclavíkovou považuji za vyzrálou osobnost, kterou respektuje katedra, fakulta i širší právněhistorická obec nejen na Slovensku.

Nezbývá proto než konstatovat, že jmenování doc. JUDr. Miroslavy Laclavíkové profesorkou v oboru teorie a dějiny státu a práva

plně doporučuji.

V Žeranovicích, 24. února 2021

Ladislav Vojáček